

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2013.

Јануар 2014.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца.....	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	6

1. Експертиза готовог новца

У 2013. години, у поступку експертизе новчаница под сумњом да су фалсификати откривене су 4.294 фалсификоване новчанице готовог новца, што је за 28,3% мање него у претходној години, када је откривено 5.986 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 44% (5.826.780,00 динара у периоду јануар–децембар 2013. у односу на 10.409.650,00 динара у истом периоду 2012). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

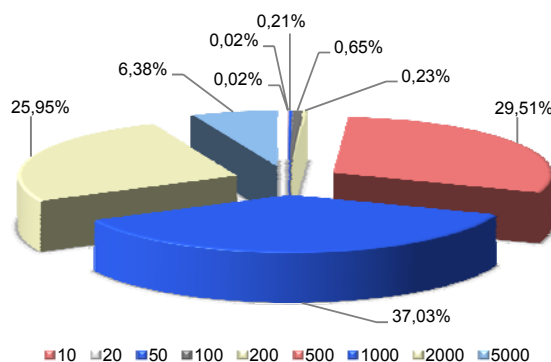
Табела 1. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–децембар 2013.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	274	1.114	1.590	1.267	10	28	9	1	1	4.294
Учешће у %	6,38	25,95	37,03	29,51	0,23	0,65	0,21	0,02	0,02	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 500 и 2000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 92,5% броја фалсификата новчаница готовог новца.

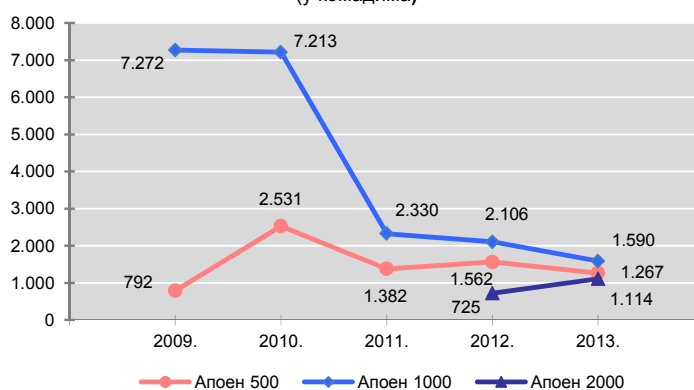
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–децембар 2013.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. може се видети да је од 2009. до 2013. године број фалсификата апоена од 1000 динара у константном паду.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

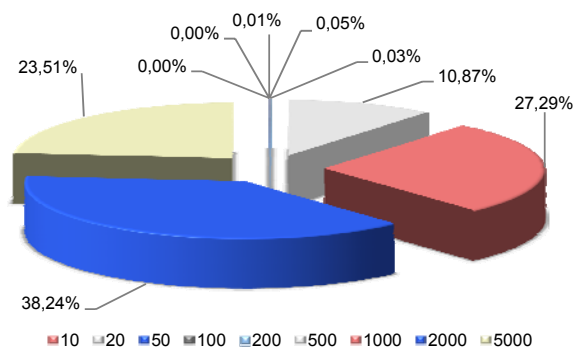
Када се посматра вредносно, због номиналне вредности појединих апоена, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000, 5000 и 1000 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 89,04% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–децембар 2013.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	1.370	2.228	1.590	633,5	2,0	2,8	0,45	0,02	0,01	5.826,78
Учешће у %	23,51	38,24	27,29	10,87	0,03	0,05	0,01	0,00	0,00	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–децембар 2013.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. децембра 2013. износио 279,9 милиона комада новчаница, или 148,4 милијарде динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају утврђено 15 фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају евидентирано је 39.259 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 12. 2013.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	2.921.437	14.607.185.000
2000	9.037.823	18.075.646.000
1000	96.764.517	96.764.517.000
500	20.935.595	10.467.797.500
200	18.812.388	3.762.477.600
100	23.694.088	2.369.408.800
50	23.453.122	1.172.656.100
20	35.601.627	712.032.540
10	48.687.181	486.871.810
Укупно:	279.907.778	148.418.592.350

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–децембар 2013. године, у поступку експертизе новчаница под сумњом да су фалсификати откривен је 861 комад фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 15,9% мање него у 2012. години, када су откривена 1.024 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

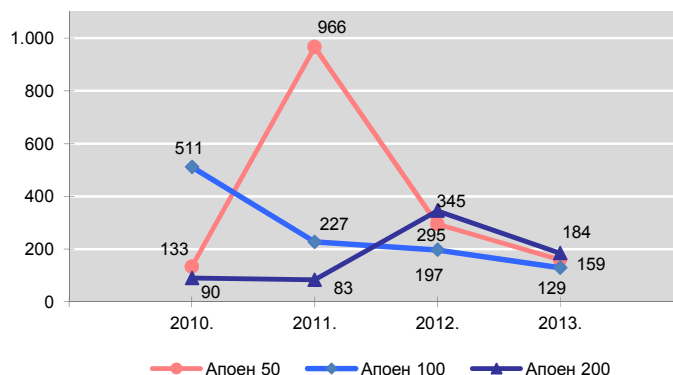
Табела 4. Преглед откривених фалсификованих новчаница ефективног страног новца, јануар–децембар 2013.
(у комадима)

Валута	EUR							Укупно	USD			Укупно	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	10	5	EUR	100	50	20	USD		
Комада	4	184	129	159	26	55	1	558	266	4	3	273	30	861
Учешће у %	0,5	21,4	15,0	18,5	3,0	6,4	0,1	64,8	30,9	0,5	0,3	31,7	3,5	100

Извор: Народна банка Србије.

У том периоду откривено је укупно 558 комада фалсификованих новчаница евра, или за 38,8% мање него претходне године, када је евидентирано 912 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50, 100 и 200 евра, у последње четири године приказан је на Графикону 4.

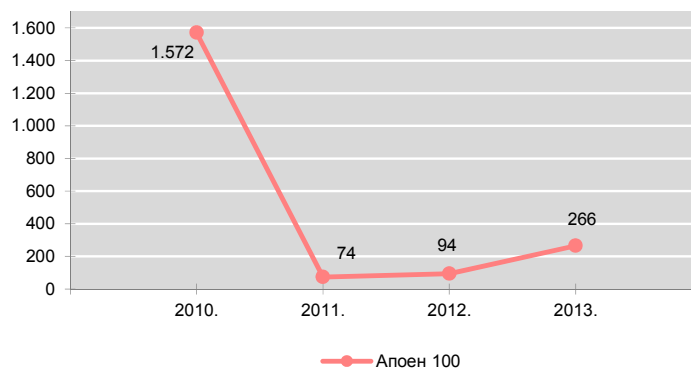
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени евра
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У току 2013. откривене су 273 фалсификоване новчанице америчког долара, што је скоро три пута више него 2012, када је евидентирано 95 комада тих новчаница. Најчешће је фалсификован апоен од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последње четири године.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

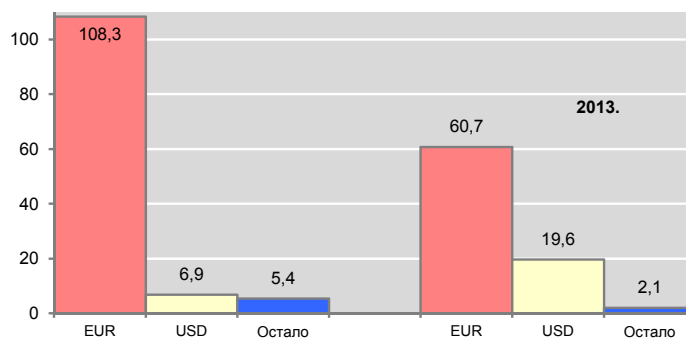
Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице пет валута: британске фунте (девет комада) немачке марке (пет комада), конвертибилне босанске марке (шест комада), швајцарског франка (девет комада) и хрватске куне (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца у 2013, као и њихов однос с претходном годином,

најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима (Графикон 6).

**Графикон 6. Утврђени фалсификати новчаница
ефективног страног новца
у 2012. и 2013.**

(износ у хиљадама EUR)

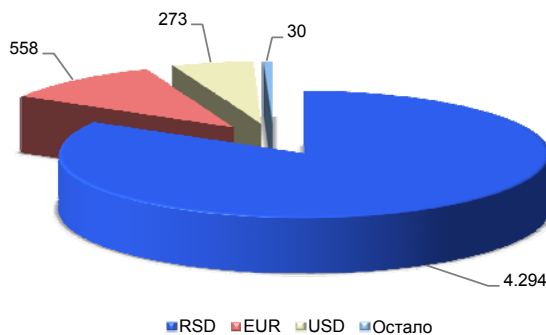
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2013. години, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

**Графикон 7. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–децембар 2013.**

(у комадима)

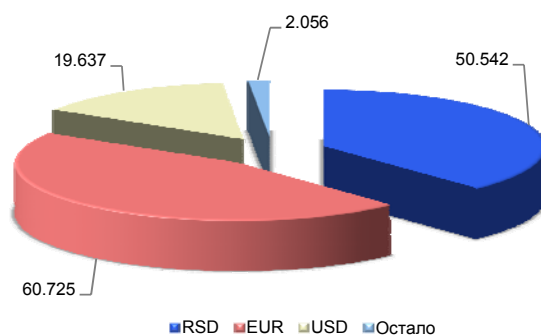

Извор: Народна банка Србије.

Како се може видети, доминантно је учешће откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (83,3%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2013. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима (Графикон 8).

**Графикон 8. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–децембар 2013.**
(износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је највећи удео откривених фалсификованих новчаница евра (45,7%), затим домаће валуте (38%) и америчког долара (14,8).